MITTAUS JA LAATU

Metsäteho

Kiintotilavuusprosentin määritys 1/3

Pinotiheystekijöiden määritys

Pinotiheystekijät arvioidaan toisistaan riippumatta. Niitä määritettäessä tehdään havaintoja pinon kummaltakin sivulta ja päältä. Jos pinossa ilmenee pinotiheystekijöiden kannalta selvästi toisistaan eroavia osia, pino jaetaan mittausta varten näiden erojen mukaisiin osiin. Pinotiheystekijäin vaikutusarvojen perusteella määräytyy kyseisen pinon kiintotilavuusprosentti.
Lumen, jään tai muun vieraan aineen aiheuttamaa pinon harvuutta ei oteta luokitusvaiheessa huomioon.

Kiintotilavuusprosentin määritys

Pinon kiintotilavuusprosentti määritetään laskemalla pinotiheystekijöiden vaikutusarvot yhteen ja lisäämällä tulos mitattavan kuitupuulajin keskimääräiseen kiintotilavuusprosenttiin. Alla keskimääräiset kiintotilavuusprosentit:

Puutavaran pituus, m Määrä- ja likipituinen	Havupuu, %	Lehtipuu, %
2,00 – 2,50	66	57
2,51– 3,50	63	54
3,51– 4,50	61	52
4,51 - 5,50	60	50
5,51 – 6,00	59	49

Luokitukset

Keskiläpimitta

Keskiläpimitan luokituksessa käytetään tasaavaa 2 cm:n luokitusta (parittomat cm:t). Keskiläpimitta määritetään pölkkyjen päiden kuorellisten läpimittojen aritmeettisena keskiarvona. Läpimittaluokan määrityksessä ei tehdä eroa pölkyn tyvi- ja latvapäiden välillä.
Luokka määritetään joko

- mittaamalla pölkkyjen päiden läpimittoja pinon kyljestä ja laskemalla niiden keskiarvo tai
- määrittämällä silmävaraisesti keskiarvoa edustavan pölkyn pää ja mittaamalla sen läpimitta.

MITTAUS JA LAATU

Metsäteho

Kiintotilavuusprosentin määritys 2/3

Alla keskiläpimitan vaikutus kiintotilavuusprosenttiin prosenttiyksikköinä:

Keskiläpimitta, cm	Havupuu, %	Lehtipuu, %
9	– 3	– 3
11	0	0
13	+ 2	+ 2
15	+ 3	+ 4
17	+ 4	+ 6
19	+ 4	+ 7
21	+ 5	+ 8
23	+ 5	+ 8
25 ja yli	+ 6	+ 9

Karsinta ja oksaisuus

Karsinta- ja oksaisuusluokkaa määritettäessä otetaan huomioon pölkyissä mittaushetkellä olevien oksantynkien ja oksakyhmyjen määrä. Tähän vaikuttavat sekä runkojen oksaisuus että karsinnan laatu. Alla karsinnan ja oksaisuuden vaikutus kiintotilavuusprosenttiin prosenttiyksikköinä:

Karsinta ja oksaisuus	Havupuu, %	Lehtipuu, %
I	+ 2	+ 1
II	0	0
III	- 2	- 1
IV	- 4	- 2

Luokka I Ei oksantynkiä eikä oksakyhmyjä.

Luokka II Joitakin lyhyitä oksantynkiä ja vähäisiä oksakyhmyjä.

Luokka III Oksantynkiä ja oksakyhmyjä siellä täällä.

Luokka IV Runsaasti oksantynkiä ja oksakyhmyjä.

Mutkaisuus

Mutkaisuusluokkaa määritettäessä on vertailuperusteena puulajin luontainen mutkaisuus. Havupuulla yleensä ja lehtipuulla Etelä-Suomessa esiintyy vain luokkia I, II ja III.

MITTAUS JA LAATU

Metsäteho

Kiintotilavuusprosentin määritys 3/3

Alla mutkaisuuden vaikutus kiintotilavuusprosenttiin prosenttiyksikköinä:

Mutkaisuus	Havupuu, %	Lehtipuu, %
I	+ 1	+ 2
II	0	0
III	- 1	- 2
IV	- 2	- 4
V		- 6

Luokka I Pölkyt ovat suoria.

Luokka II Pölkyt edustavat puulajin keskimääräistä luontaista mutkaisuutta.

Luokka III Pölkyt ovat mutkaisia. Pinossa on pölkkyjen mutkaisuudesta aiheutuvaa reikäisyyttä.

Luokka IV Pölkyt ovat suurimmaksi osaksi erittäin mutkaisia. (Voi esiintyä vain lehtipuulla ennen kaikkea Pohjois-Suomessa).

Luokka V Käytännöllisesti katsoen kaikki pölkyt ovat erittäin mutkaisia. (Voi esiintyä aivan poikkeuksellisesti vain lehtipuulla Pohjois-Suomessa).

Ladonta

Ladontaluokka määritetään silmävaraisen tarkastelun perusteella. Alla ladonnan vaikutus kiintotilavuusprosenttiin prosenttiyksikköinä:

Ladonta	Havupuu, %	Lehtipuu, %
I	+ 2	+ 1
II	0	0
III	- 2	- 1
IV	- 4	- 3

Luokka I Pölkyt ovat tiiviisti lomittain.

Luokka II Pölkkyjä on jonkin verran ristikkäin, ja niiden välissä on ladonnasta aiheutuneita rakoja.

Luokka III Monet pölkyt ovat ristikkäin, ja pölkkyjen välissä on isoja, ladonnasta aiheutuneita rakoja.

Luokka IV Pölkkyjä on erittäin runsaasti ristikkäin. Pinossa on isoja, ladonnasta aiheutuneita aukkoja.